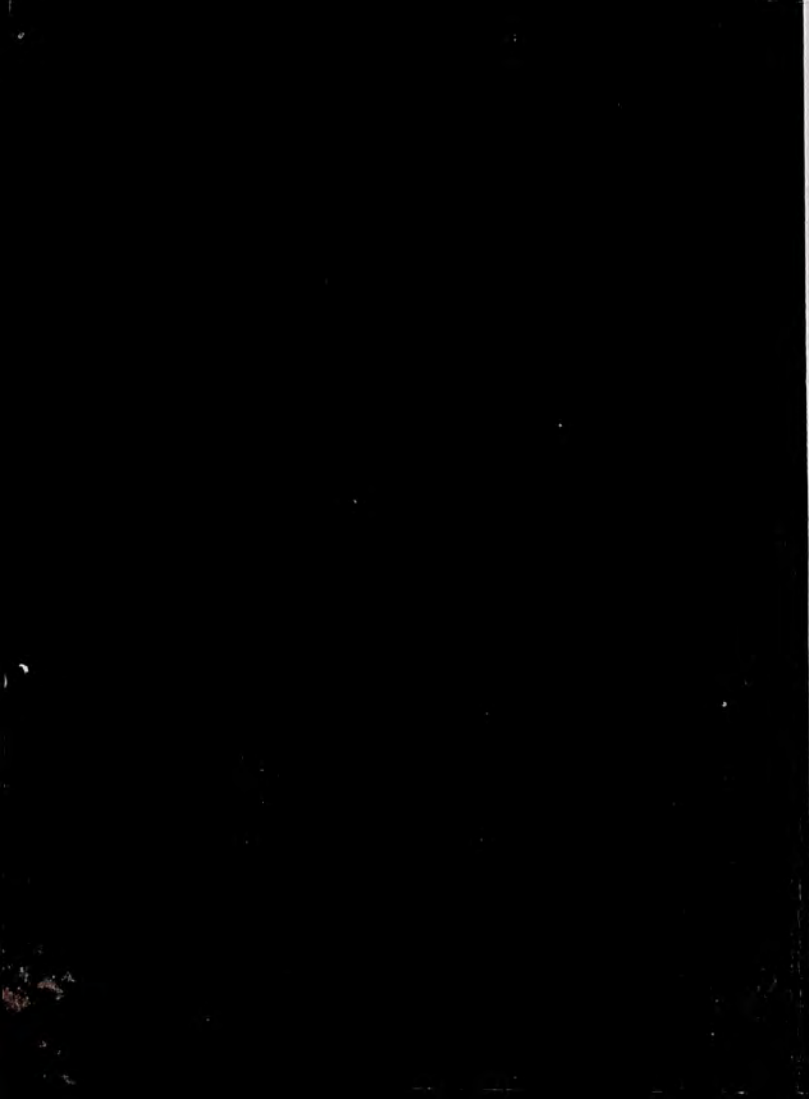

К 78/Д 96

1200000868812

ГРЕХОВНАТА
ЛЮБОВ
НА
ЗОГРАФА
ЗАХАРИЙ

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА

Носител на орден „Червено знаме на труда“

42 78
296
МУЗИКАЛНО - ДРАМАТИЧЕН
СПЕКТАКЪЛ

ГРЕХОВНАТА ЛЮБОВ

НА

ЗОГРАФА ЗАХАРИЙ

по ПАВЕЛ СПАСОВ

Участвуват: з. а. МАРИЯ ВЕНЦЕСЛАВОВА

з. а. АНАСТАС АНАСТАСОВ

ГЕОРГИ РАДОМИРОВ

КОНСТАНТИН ЯНКОВ

ДЕЛЯНА ВЪЛКОВА

ВАЛЕРИЯ НЕДЕЛЧЕВА

ДАРИНА КУЮМДЖИЕВА

Сценична адаптация и режисура:

ГЕОРГИ РАДОМИРОВ

Художник: ПЕТЪР ПОПОВ

Постановката се посвещава на 1300-годишнината
от създаването на Българската държава.

сезон 1980—1981 година

448082

„Тия страници са пиеса—лиричен разказ, пиеса—поема. Поема за един голям копнеж на човека. Копнеж за щастие и обич, копнеж за истинска изјава на собствените творчески сили, копнеж за свобода на духа, свобода на делата, вътрешен съкровен бунт срещу догми, обичаи и семейно-обществени закони, бунт за повече светлина в живота.“

Павел СПАСОВ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868812

В реализираната постановка по едноименната повест на Павел Спасов вниманието е насочено главно към социалната тема — подчертават се тежкото състояние на народа ни в средата на миналия век, протестът на твореца срещу всякакви догми, осакатяващото влияние на социалната среда по време на робството върху истинския талант. Големата любов между Захарий и Християния е предадена главно като стимул за творческо усъвършенстване.

Така, акцентирайки върху социалния момент, спектакълът се стреми да ни доведе към актуалните в наше време въпроси за хармоничното развитие на човека и за ролята на обществото.

Темата за робството и протеста на твореца оригинално се подчертава чрез изпълнение на творби от композиторите Панчо Владигеров, Парашкев Хаджиев, Марин Големинов, Веселин Стоянов, Димитър Сагаев, Боян Икономов и на автентични на родни песни, достигнали до нас от времето на Зорафа Захарий.

Към края на XVIII в. и началото на XIX в. в старинния град Самоков възниква прочутата по целия Балкански полуостров Самоковска живописна школа, която е приемник и продължител на по-стари и местни иконописни традиции. Като основно положник на тази школа се посочва иконописецът Христо Димитров.

Захарий Христович Зограф е роден в Самоков през 1810 г. Там, в старото килийно училище при Митрополитската църква, той се учил на четмо и писмо при даскал Неофит Рилски. След като изучил при баща си иконописното изкуство, и след като го овладял, сигурен в своето майсторство, Захарий Зограф напуска бащиния дом и родния си град, за да стиде да работи в Пловдив.

Един от най-интересните периоди от неговия живот и творчество са годините от 1835 до 1841, които с малки изключения прекарва в Пловдив. Тогава той се оформя не само като майстор на икони и стенописи, но също и като портретист, пейзажист, жанров живописец и декоратор. В Пловдив Захарий Зограф се запознава с двама преминаващи оттам френски художници, от които, както сам съобщава, — е взимал уроци „за соразмерението на човешкото тяло“. През 1838 г. той има желание да учи живопис и приложни изкуства в Русия, в Петербургската художествена академия, но тази своя заветна мечта той не успява да осъществи. По това време работи икони и за пловдивската църква „Св. Св. Константин и Елена“. През 1840 год. украсил със стенописи Храма „Св. Никола“ в Бачковския манастир. Захарий Зограф е работил последователно в храмовете на Рилския (1844), Троянския (1847) и Преображенския манастир (1849). В последните два той също е изписал и собствения си портрет. През 1852 г. Захарий Зограф завършил изписването на артиката в старинния храм на най-древния и прочут гръцки манастир „Лаврата“ в Света Гора в Атон. Тези стенописи са лебедовата чесен на продуктивния възрожденски живописец, който през следната 1853 г., на 14 юни, завършил краткия си неспокоен живот в родния си град Самоков.

ЗАХАРИЙ ЗОГРАФ е най-своеобразната, надарена, противоречива и популярна личност от 40-те години на XIX в. Развитието на светогледа и

майсторството му може да ни даде основните насоки за формирането на творческата възрожденска личност от тази епоха. Защото той е не само художник, а и типичен представител на възрожденските творци. В неговия динамичен и неспокоен живот, в многостранното му творчество се утвърждава една хуманистична програма на просветното

движение в България. Чрез произведенията на художника се проявява социалната природа на обществото, разкриват се неговите нравствени схващания, религиозни и политически идеали и интереси.

По всяка вероятност Захарий Зограф твърде рано — поради вродената си интелигентност и любопитност — проявява интерес към рисунките, оставени от баща му Христо Димитров (донесени вероятно от Виена). В съзнанието му се изгражда определена представа за изкуството и ролята на твореца в обществото. Новото отношение към действителността, което зографът е носел със себе си първоначално несъзнателно, постепенно се формира като цел. Много бързо той преодолява влияние то на тъмните и удължени образи от иконите на предшествуващите го иконописци и полага основите на свой почерк, на свой стил. От друга страна, трайно и неотменно в неговите икони се налага нова трактовка на архитектурата. Художникът рисува високите чардаци на пловдивските къщи, живописните решетки на прозорците, красивата линия на еркерите. Така представянето на архитектурата е основен елемент в изобразителната му система, който ще отличава по-късно стенописите му от фреските на повечето негови съвременници.

Захарий Зограф открива характерните и съществени черти на епохата — светското кавалетно изкуство, като програма за едно бъдещо развитие; същевременно допринася за издигане нивото и променяне облика на религиозната живопис. А тази живопис, която е в синтез с архитектурата, представлява най-характерният израз на творческите и икономическите възможности на българина от Възраждането. Светлината на багрите, бароковият орнамент, интересът към теми и сюжети, характерни за Възраждането — това са елементи, залегнали още в първите стенописи на Захарий Зограф, станали неотменна част от неговото творчество.

Затова неговата изява като творец може да се обясни с „капризните поврати на неспокойната му мисъл“ и с „противоречивия характер на про-

цесите, които го изграждат като личност и творец“. Защото той „се изявява в условия, когато новата естетическа система не може да обогати старата, без тя да се разруши и видоизмени“. Трупаната с векове жажда за отразяване на действителността намира в лицето на Захарий Зограф свой изразител с последователност в идеите и система за пресътворяване на реалната действителност.

